

Respons

Irak: Yezidenes språk

Problemstilling/spørsmål:

- Yezidene har kurdisk kurmanji som morsmål, men snakker sin egen dialekt. Er det mulig å skille en kurmanji-talende yezidi fra andre kurmanji-talende kurdere fra distriktene nord for Mosul (Tilkeif, Al-Shikhan og Shekan) utelukkende på basis av språklige trekk?

Yezidenes språk

Majoriteten av yezidene i Irak har den kurdiske dialekten *kurmanji* som morsmål. De har imidlertid sine egne særskilte dialekter, som tydelig skiller seg språklig fra kurmanji-dialektene muslimske kurdere bruker (Landinfo 2008).

Om lag 80 prosent av yezidene i Irak bor i al-Shikhan-distriktet og Sinjar, mens de resterende bor i Telkeif-distriktet i Ninewa og Dohuk-provinsen i den selvstyrte kurdiske regionen (KRG). Yezidene har tradisjonelt bodd i egne landsbyer, og selv etter Saddam Hussein-regimets tvangsflytting av folkegruppen, spesielt fra Sinjar, på 1970-tallet har de bestrebet seg på å fortsatt bo samlet. Det har gjort at de bedre har kunnet bevare sine dialekter.

Yezider i al-Shikhan-distriktet og Sinjar snakker ulike kurdiske dialekter. Kurdisk i Sinjar er mer påvirket av arabiske ord og uttrykk enn i al-Shikhan. Majoriteten av yezidene i Sinjar behersker arabisk, har arabisk som skriftspråk og bruker kurdisk mest i hjemmet. Skolene i Sinjar bruker fortsatt arabisk som undervisningsspråk (Dulz, Hajo & Savelsberg 2005).

Yezidene i Bashiqa og Bahzani, beliggende i Mosul-distriktet, skiller seg ut fra yezider i al-Shikhan-distriktet. I disse landsbyene bor de såkalte yezidi *qewels*, religiøse sangere som pga. religiøs overbevisning må være bosatt på ett av disse stedene (Spät 2007, s. 21). Selv om de hellige hymnene og bønnene som de religiøse sangerne synger er på kurdisk, så har innbyggerne i disse områdene arabisk som hovedspråk. Deres arabisk ligner for øvrig mer på språket som snakkes i Libanon enn den som brukes i resten av Nord-Irak (Spät 2007, s. 21). Dette forklarer innbyggerne selv med at de hevder å ha sin opprinnelse fra Beka'a-dalen i Libanon. De bruker imidlertid en hel del kurdiske ord når de snakker arabisk. Yezider i Bahzani hevder at deres språk inneholder eldgamle kurdiske ord som ikke lenger er i bruk blant kurdisktalende. Dette forklares med at de var kurdere som utvandret til Libanon og deretter returnerte sammen med Sheik Adi i det 12. århundre.

Respons **Irak: Yezidenes språk**

Innbyggerne i disse to landsbyene anser seg selv som mer kultiverte og bedre utdannet enn andre yezider, og vil derfor ikke gifte bort døtrene sine til yezider utenfra (Spät 2007, s. 22).

Utover det som er beskrevet over, har ikke Landinfo kjennskap til hvor store dialektforskjellene er mellom yezider og andre kurdisktalende i Ninewa provins.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

- Dulz , I., Hajo, S. & Savelsberg, E. (2005). Verfolgt und umworben – Die Yeziden im »neuen Irak«. *Kurdische Studien 4-5*, s. 91-107.
Irene Dulz er tysk yezidi-ekspert og har vært tilknyttet Goethe-instituttet i Amman. Landinfo har fått artikkelen oversatt fra tysk til norsk, og har gjort den internt tilgjengelig for utlendingsforvaltningen i Landdatabasen (Irak-Sosiale og kulturelle forhold-Minoriteter).
- Landinfo (2008, 22. mai). *Yezider – en kurdisk minoritet*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/715/1/715_1.pdf [lastet ned 17. juli 2009]
- Spät, E. (2007). *The Yezidis*. London: Saqi Books.

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.